

KARTKA Z LITURGII

ŚPIEW W LITURGII Nr 12/2014 (70)

„Wszystkie narody, klaskajcie w dłonie, wykrzykujcie Bogu radosnym głosem, bo Pan najwyższy, straszliwy, jest wielkim Królem nad całą ziemią.”

(Psalm 47,2-3)

ŚPIEW W LITURGI NALEŻY PIELEGNOWAĆ

„Ileż razy płakałem słuchając hymnów Twoich i kantyków, wstrząśnięty błogim śpiewem Twego Kościoła. Głosy te wlewały się do moich uszu, a gdy Twoja prawda ściekała kroplami do serca, parowało z niego gorące uczucie pobożnego oddania. Z oczu płynęły łzy i dobrze mi było z nimi” (św. Augustyn, „Wyznania” księga VIII.6). Czy w naszych kościołach usłyszymy częściej śpiew gregoriański i szlachetny dźwięk organów piszczałkowych, czy raczej już jesteśmy skazani na radosną spontaniczność osób, które chciałyby śpiewać, ale jeszcze się tego uczą (niestety w czasie liturgii) i przynaglani tańszym rozwiązaniem, będziemy raczeni elektronicznymi intonacjami? Gdy patrzymy na prospekt organowy w kościele seminaryjnym w naszym ZGWSD w Gościkowie - Paradyżu, widzimy aniołów we wspólnym chórze wielbiących Boga śpiewem i grą. Jeżeli posłuchamy Józefa Ratzingera (późniejszego Papieża Benedykta XVI), który mówi między innymi, że organy przypominają harmonię całego kosmosu i jego współbrzmienie w dziele stworzenia, którego dokonał Bóg (por. „Duch liturgii” III.2 s. 125 i ciekawa wypowiedź w: „Opera omnia”. T. XI s. 513), zaczniemy bardziej rozumieć, dlaczego zaleca się by pielęgnować śpiew liturgiczny (a nie piosenki o treści religijnej) i dlaczego wielkim szacunkiem otacza się organy piszczałkowe (a nie elektroniczne atrapy). Uważniej wczytajmy się co mówi Sobór Watykański II w Konstytucji o liturgii świętej: „W Kościele łacińskim organy piszczałkowe należy mieć w wielkim poszanowaniu, jako tradycyjny instrument muzyczny, którego brzmienie potęguje wzniosłość kościelnych obrzędów, a umysły wiernych porывa ku Bogu i rzeczywistości nadziemskiej” (KL 120). Pozbywajmy się błędnych nawyków, które zrodziły się z nieposłuszeństwa i pychy. Okazuje się np., że **śpiew w czasie niesienia darów jest śpiewem na przygotowanie darów, a nie jak błędnie wielu powtarza śpiewem na ofiarowanie. Po komunii świętej dokładniej rzecz biorąc jest śpiewem na uwielbienie** (uwielbienie Boga Ojca, za dar Syna, w Duchu Świętym), a nie śpiewem na dziękczynienie (bo czas na dziękczynienie jest po Mszy świętej). Wsłuchujmy się jak Duch mówi do Kościoła... On nas także przywołuje w brzmieniu organów i zachęca do śpiewu Oblubienicy.

RÓŻNICA MIĘDZY PIOSENKĄ, A PIEŚNIĄ RELIGIJNĄ

Nie ma człowieka, który by w mniejszym lub większym stopniu nie potrafił śpiewać. Każdy na swój sposób umiłował śpiew. Za tym umiłowaniem powinno iść przekonanie, że nie każdy utwór można wykorzystać we wszelkich okolicznościach. Inne utwory śpiewa się na urodzinach, inne na weselu, a jeszcze inne podczas imprezy tanecznej. Tak samo jest podczas liturgii. W jej czasie również nie wszystko można zaśpiewać. **Pieśń liturgiczna to utwór wprowadzający uczestników celebracji w jej tajemnicę.** W ten sposób wspomniany śpiew daje nie jako dostęp do misterium (tajemnicy) liturgii poprzez treść, którą wyraża. **Pieśni liturgiczne** to takie utwory, które kryją w sobie treść teologiczną oraz zostały zatwierdzone przez kompetentną władzę do użytku liturgicznego. Możemy je odnaleźć w odpowiednich śpiewnikach. Natomiast **piosenki religijne** to te, które nie zostały szczególnie zatwierdzone i takie, które wykonywane są na instrumentach, które nie są dopuszczone do użytku liturgicznego jak np.: gitara. Są one jednak dopuszczane za zgodą biskupa do wykonywania w trakcie liturgii.

ROLA ŚPIEWU W LITURGII

Jaką rolę w liturgii pełni śpiew? Czy jest on potrzebny, czy może też przeszkadza w skupieniu się podczas Eucharystii? Śpiew wprowadza wiernych w tajemnicę Kościoła, rozpoczyna celebrację, umacnia jedność zgromadzonych, by zjednoczonym głosem wychwalać Pana. Wprowadza również nasze umysły w przeżywanie misterium okresu liturgicznego lub święta. Podczas każdej Eucharystii wspólny śpiew ma łączyć ze sobą wierny lud, a także pokazać niezwykły charakter przeżywanego misterium. Słowa pieśni wyrażają również modlitwę uczestniczących w liturgii. Śpiew nadaje uroczysty charakter liturgii i jest wołaniem duszy do Boga. Muzyka jest służebnicą liturgii, której się podporządkowuje dołączając się do oddawania chwały Bogu. Dlatego warto zwracać uwagę na jej (jakość) wykonanie, pamiętając, że ma ona pomagać w modlitwie, a nie przeszkadzać.

Publikacje, które pomogą w zgłębianiu tematu:

1. **Śpiewnik liturgiczny KUL** - zaaprobowany i zalecony przez Komisję Episkopatu Polski do użytku liturgicznego. Wydany w 1998 roku w Lublinie.
2. **Śpiewnik Exsultate Deo** - śpiewnik zawiera nie tylko najważniejsze wytyczne na temat muzyki kościelnej, ale również praktyczne porady, w jaki sposób należy dobierać śpiewy na liturgię.
3. **Śpiewnik kościelny - Ks. Jan Siedlecki**. Najpopularniejszy polski śpiewnik kościelny.
4. **Pieśń nowa człowieka nowego** - ks. Jacek Bramorski. Teologiczno-moralne aspekty muzyki w świetle myśli Josepha Ratzingera - Benedykta XVI.

INSTRUKCJA EPISKOPATU POLSKI O MUZYCE LITURGICZNEJ PO SOBORZE WATYKAŃSKIM II

Poza organami wolno używać w liturgii innych instrumentów z wyjątkiem tych, które są zbyt hałaśliwe lub wprost przeznaczone do wykonywania współczesnej muzyki rozrywkowej. **Wyłącza się z użytku liturgicznego, zgodnie z tradycją, takie instrumenty, jak fortepian, akordeon, mandolina, gitara elektryczna, perkusja, wibrafon itp.** (nr 29)

PARADYŻ

Koło Liturgiczne
WSD w Paradyżu
Opiekun: ks. dr Zbigniew Kobus
www.paradisus.pl

Redakcja: ks. Andrzej Hładki, kl. Adam Czeponis,
kl. Damian Wierzbicki, kl. Bartosz Warwarko,
kl. Mariusz Wysakowski, kl. Tomasz Jabłcki, kl. Kamil Obala
Paweł Wołyński.
E-mail: redakcakartka@o2.pl

Diecezjalna Diakonia Liturgiczna
Diecezji Zielonogórsko - Gorzowska
Opiekun: ks. Tomasz Sałatka
www.dl.org.pl

